

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Helsedirektoratet
Postboks 220 Skøyen
0213 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/3874-105

9. september 2020

Oppdrag om evaluering av tannhelsetilbudet til personer utsatt for tortur, overgrep og personer med sterk angst for tannbehandling (odontofobi) - tillegg til tildelingsbrev nr. 51

Helse- og omsorgsdepartementet viser til pkt. 2.2.4.4 Spesielle oppdrag: Helsedirektoratet skal evaluere tilbudet til personer utsatt for tortur, overgrep og personer med odontofobi (TOO-tilbudet) i fylkeskommunene (Prop. 1 S (2019 - 2020)). Departementet er bedt om å spesifisere mål og rammer for oppdraget i eget brev.

Helsedirektoratet har gjort oss kjent med at de er forsinket med oppdraget grunnet koronasituasjonen.

Bakgrunn for TOO-tilbudet

Stortinget fattet 7. mars 2008 følgende anmodningsvedtak (nr. 392): *Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at tortur- og overgrepsofre via henvisning fra fastlege får utredning om terapi og tannbehandling.* Som en oppfølging av dette fikk direktoratet i oppdrag å utarbeide forslag til vilkår for og kostnadsanalyse for tannbehandling for tortur- og overgrepsofre. Rapport IS-1855 *Tilrettelagt tannhelsetilbud til mennesker som er blitt utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi*, ble oversendt departementet i desember 2009. Basert på vurderinger og begrunnelser anbefalte direktoratet at tannhelsetilbudet burde utvides til også å omfatte personer med alvorlig angst for tannbehandling (odontofobi). I statsbudsjettet for 2011 ble det bevilget 2,5 mill. kroner til oppstart av et tilbud, organisert av fylkeskommunene, finansiert som tilskuddsordning på kap. 770. Direktoratet fikk i oppdrag å bistå fylkeskommunene med etablering og oppbygging av tannlege-/psykologteam for utredning og eventuelt behandling av tortur- og overgrepsofre og pasienter med odontofobi. Fylkeskommunenes odontologiske kompetansesentre skulle gis sentrale roller og oppgaver i etableringen og oppbyggingen av behandlingstilbudet.

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Kontoradresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 406

Avdeling
Primærhelsetjenesteavdelingen

Saksbehandler
Siv Svoldal
22 24 83 52

Evaluering av TOO-tilbudet

Målet med evalueringen er å få kunnskap om i hvilken grad TOO-tilbudet har fungert i henhold til intensjonen om å gi et tilrettelagt tannhelsetilbud organisert av fylkeskommunene til tortur- og overgrepsofsatte og personer med sterk angst for tannbehandling (odontofobi). Tilbudet omfatter både angstbehandling eller annen psykologisk behandling/støtte i tverrfaglige team og tannbehandling, hvor hensikten er å hjelpe pasienten til å mestre tannbehandling.

Evalueringen bør gå langs flere dimensjoner og kan ta utgangspunkt i flere perspektiv; *bruker-, tjeneste- og kunnskapsperspektivet.*

Brukerperspektivet

- Kartlegge og vurdere pasientenes erfaring og opplevd nytte av behandlingen.
- Vurdere hvorvidt tilbudet har bidratt til å avdekket særskilte behov hos deltagerne som man tidligere ikke har hatt kunnskaper om.
- Vurdere i hvilken grad tilbudet har bidratt til å avdekke særskilte behov hos andre pasientgrupper som i utgangspunktet ikke er omfattet av TOO-tilbudet.
- I hvilken grad er det avdekket barrierer / hindre for disse pasientene når det gjelder å oppsøke tannhelsetjenesten og gjennomføre nødvendig behandling?
- Der det er gjennomført brukerundersøkelser, hva avdekket disse?
- Vurdere om kriteriene for målgruppene (rapport IS – 1855) bør endres.

Tjenesteperspektivet

- Kartlegge og vurdere fylkeskommunenes organisering av tilbudet og hvor langt den enkelte fylkeskommune har bygget ut tilbudet.
- Beskrive ventetider og vurdere delmålene knyttet til ventetider i behandlingsforløpet.
- Beskrive kostandene til opplæringsvirksomhet, til innledende undersøkelse /behandling i tverrfaglige team og til tannbehandling, samt variasjonen i kostnader.
- I hvilken grad har ordningen bidratt til samarbeid og ev. nye samarbeidsformer med andre deler av helse- og omsorgstjenesten?
- Vurdering av hva som er avgjørende organisatoriske forhold for at de aktuelle pasientgrupper er i stand til å kunne oppsøke og motta nødvendig tannhelsehjelp

Kunnskapsperspektivet

- På hvilken måte og i hvilken omfang har tilbudet ført til forskning og utvikling knyttet til TOO-pasientene og tjenestene til denne gruppen?
- Hvilken type opplæring og implementering av kunnskap er gjort i forbindelse med tilbudet?
- I hvilken grad har ordningen bidratt til kunnskapsutvikling innenfor tannhelsefeltet som både har kommet TOO- pasienter og tjenesteutøvere til gode?
- I hvilken grad har Tannhelsetjenestens kompetansesentre vært avgjørende for iversetningen og utviklingen av TOO-tilbudet?

Øvrige forhold

Departementet forutsetter at innspill fra koordineringsgruppen og faggruppen til TOO-prosjektet er innhentet både i forkant og som en del av selve evalueringen.

Tidsfrist

Departementet ber om at evalueringen blir igangsatt inneværende år og at den ferdigstilles sommeren 2021.

Med hilsen

Petter Øgar (e.f.)
ekspedisjonssjef

Øystein Gjeset Ellingsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Riksrevisjonen